

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Андрей Боянов Захариев,

СА „Д. А. Ценов“ - гр. Свищов, катедра „Финанси и кредит“, научна специалност Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“

Кандидат: доц. д-р Стефан Маринов Симеонов – един от двама участника в конкурса за обявени в „Държавен вестник“ две места

Дата на заявление за допускане до конкурса: 20.07.2020 г.

Област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

Професионално направление: 3.8 Икономика

Научна специалност: Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (Финанси)

Висше училище: Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – гр. Свищов

Факултет: Факултет „Финанси“ при СА „Д. А. Ценов“

Катедра: „Финанси и кредит“

Обява: Държавен вестник, бр.51/05.06.2020 г.

Основание за написване на рецензията: Заповед № 623 от 27 юли 2020 г. на Ректора на СА „Д. А. Ценов“ и решение на утвърденото с посочената заповед научно жури от 11.08.2020 г.

Изисквания относно формата и съдържанието на рецензията: Закон за развитието на академичния състав в Република България (чл. 2б, ал. 2 и 3), Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (чл. 1а, ал. 1 и 2 и приложение по научни области и професионални направления), Правилник за развитието на академичния състав в СА „Д. А. Ценов“ (чл. 129), Структура (примерна) относно формата и съдържанието на рецензията, написана от член на научно жури, за заемане на академична длъжност „професор“ в СА „Д. А. Ценов“.

1. Представяне на кандидата за участие в конкурса, научната специалност и катедрата, за нуждите на която се обявява конкурса.

Стефан Маринов Симеонов е завършил специалност „Финанси“ при ВФСИ „Д. А. Ценов“ (1989-1993). Дипломира се предсрочно за участие в конкурс за „асистент“ към катедра „Финанси и кредит“ и от октомври 1993 е назначен на длъжността „асистент“. Следва академично развитие съобразно тогавашните правила: декември 1995 – „старши асистент“, януари 1999 – „главен асистент“ и от март 2002 – „доцент“.

Към началото на август 2020 доц. Стефан Симеонов има трудов стаж 28 години и 9 месеца, формиран в състава на катедра „Финанси и кредит“ при Стопанска Академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

2. Основание за написване на рецензията

Проф. д-р Андрей Захариев е определен в състава на научното жури по обявения конкурс за академична длъжност „професор“ към катедра „Финанси и кредит“ на база заповед на ректора на СА „Д. А. Ценов“ №623 от 27 юли 2020 г. Проф. А. Захариев е избран за рецензент и председател на научното жури на неговото първо заседание на 11 август 2020 г.

3. Персонална характеристика на кандидата

Съгласно приложените справки и документи,

- Доц. д-р Стефан Маринов Симеонов защитава образователна и научна степен „доктор“ с дисертация на тема „Опционните сделки – инструмент на инвестиционните стратегии“ през м. юли 2000 г. и има издадена диплома за ОНС „Доктор“ на ВАК №26980 от 14.11.2000 г.

- Разполага със свидетелство за научно звание (академична длъжност) „Доцент“ по научна специалност 05.02.05 „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси), № 21298 от 27.05.2002 на ВАК,

- Има пълна академична заетост от над 400 часа годишно;

- В неговия академичен профил на сайта на СА „Д. А. Ценов“ са отразени (<https://www.uni-svishtov.bg/bg/profile/s.simeonov/research>), следните авторски публикации – 4 монографии, 11 студии, 21 статии, 22 научни доклада, 22 учебника и 3 учебни помагала.

Извод: Представените документи и справки показват пълно покриване и превишение на количествените изисквания по всички показатели и *формират обективна позитивна персонална характеристика на доц. д-р Стефан Симеонов, в качеството му на кандидат за заемане на академичната длъжност „професор“ към катедра „Финанси и кредит“ в СА „Д. А. Ценов“.*

4. Количествена и качествена оценка (анализ) по критериите и показателите за учебната работа и съответствие с изискванията

4.1. Количествена оценка за учебната работа:

През всяка от учебните години за целия си трудов стаж в Стопанска академия Стефан Симеонов има аудиторна и извънаудиторна заетост, надвишаващи изискуемата академична норма, като води лекции със студенти от

редовна, задочна и дистанционна форма на обучение. В съответствие с депозираната справка през последните три поредни учебни години доц. Стефан Симеонов е осъществил **аудиторна заетост** (2017-2018 г. 438 академични часа; 2018-2019 г. 767 акад. часа; 2019-2020 264 часа) общо 1469 академични часа, съответно **490 часа средногодишна аудиторна заетост** в академичното образование.

Научно ръководство на докторанти: с ръководство на доц. Симеонов са защитили успешно и в срок 4-ма докторанти. Понастоящем той е научен ръководител на петима докторанти. В някои от своите изследвания и публикации дейност доц. Симеонов включва докторанти, което доказва формирането на научноизследователски екип. Това подпомага развитието на изследователските умения на младите учени и окуражава тяхната изява в научни форуми.

Научно ръководство и рецензиране на магистърски дипломни работи: за всяка една учебна година доц. Симеонов регистрира научно ръководство и рецензиране на десетки магистърски дипломни работи. Той е търсен като специалист в областта на Финансовите деривати, Фондовите борси и Инвестиционния анализ.

Участия в научни журита за ОНС „Доктор“ и академична длъжност по ЗРАС: 18 участия в научни журита до март 2020 г., от които 15 по конкурси към други университети.

4.2. Качествена оценка за учебната работа

Доц. Симеонов е **автор и титуляр на няколко академични дисциплини:** В ОКС „Бакалавър“: „Фондови борси“ със специализирани модули „Финансови пазари“, „Капиталови пазари“, „Инвестиционно посредничество“ и „Сделки с ценни книжа“. С авторството и титулярното преподаване на доц. Симеонов академичният курс „Фондови борси“ получава постоянно развитие през последните 15 години, като от нормативно описателния характер, с който е популярна тази дисциплина в университетските програми, тук тя придобива допълнителна сериозна аналитична и практико-приложна ориентираност. Доц. Симеонов е участвал в преподаването и разработването на група теми по дисциплините „Цени и ценова политика“, „Бюджет и бюджетна политика“ и „Финанси“ – общ курс.

В ОКС „Магистър“: курсът по „Финансови деривати“ е изцяло идея и авторство на доц. Симеонов, чийто обхват и детайлна задълбоченост на развитата специализирана материя печелят респекта на две десетилетия възпитаници на МП „Финансов мениджмънт“ и „Инвестиционен мениджмънт“ на СА „Д. А. Ценов“, както и на колеги от други университети. Доц. Симеонов е автор на учебната

програма и значителна част от учебното съдържание на дисциплината „Инвестиционен анализ“ към магистърска програма „Инвестиционен мениджмънт“, чието съдържание е без аналог в конкурентните икономически специалности и магистърски програми. Доц. Симеонов участва активно и в разработването на курса „Инвестиционно банкиране“, „Системи за клиринг и сетълмент на ценни книжа“.

В академичната учебна литература се отличават се множеството оригинални практически задачи и казуси, разработени от доц. Симеонов, които допринасят за практическата насоченост и ефективността на академичното обучение, по въпросите на: пазарната ликвидност и комплексния инвестиционен профил на акциите; борсовата активност и макропазарната ликвидност; определянето на равновесните точки и нетната стойност при комбинираните и съставните опционни позиции; упражняването и паричните потоци при екзотичните опции; изменението на откритите позиции при фючърсната и опционната търговия; и др.

От години доц. Ст. Симеонов води лекции на английски език с Еразъм студенти по дисциплините Financial Derivatives, Stock Exchanges (Capital Markets), където традиционно печели уважението на чуждестранните студенти.

Доц. Ст. Симеонов е **инициатор и организатор за създаването на магистърска програма** Инвестиционен мениджмънт, автор на учебния план и голяма част от учебните програми по включените дисциплини и **ръководител на магистърската програма** от нейното стартиране през 2007 г.

***Извод:** Представената от кандидата документация се оценява като коректна, отговаряща на нормативните изисквания и позволяваща изготвяне на аргументирана рецензия по конкурса за академичната длъжност „професор“. Всичко гореизложено ми дава основание да направя заключение за наличие по конкурса на кандидат с характеристики на изграден учен с признание и авторитет в академичната общност, търсен консултант от практиката, атрактивен обучаващ и изследовател, с изяви в авторитетни форуми.*

5. Количествена и качествена оценка (анализ) по критериите и показателите за изследователската дейност и съответствие с изискванията

5.1. Количествена на изследователската дейност

Обемна и структурна характеристика на научните публикации

Научните интереси на **доц. Стефан Симеонов** са в областта на **финансовите пазари и инвестиционния анализ** и по-конкретно анализ на активността на фондовите борси, анализ на инвестиционни инструменти, прогнозиране на пазарния курс и финансови деривати.

Участва в конкурса за заемането на академичната длъжност „професор“ с общо **42** заглавия, отговарящи на изискванията на действащите академични стандарти в страната и висшето училище.

Обхватът на научните публикации е структуриран в:

Монографии: самостоятелна – 1 бр. и една **съвместна монография** с участие на още трима автори с общ обем на авторския текст на Ст. Симеонов от 370 стр. (18,4 % от всички депозирани публикации);

Студии – 7 бр. с общ обем от 271 авторски стр., пет от статиите са в съавторство, за които общо фактическото авторство на доц. Симеонов е около 2/3, (студиите формират 13,5 % от обема на всички депозирани публикации);

Научни статии – 7 бр., с общ обем от 93 стр., пет от статиите са в съавторство за които фактическото авторство на доц. Симеонов е около 2/3 (статииите са 4,6 % от обема на всички депозирани публикации);

Научни доклади – 19 бр., с общ обем 166 стр., 8 от които в съавторство за които фактическото авторство на доц. Симеонов е около 80% (докладите представляват 8,2 % от обема на всички депозирани публикации);

Академични учебници и учебни помагала – 7 бр., два от които изцяло авторски курса, общо авторски страници 1113 (55,3 % от обема на всички депозирани публикации).

Единадесет от представените **публикации са на английски език**: 2 от студиите, 2 статии, 6 от докладите и 1 изцяло самостоятелен академичен учебник, с общ обем от 569 страници (28,3%) от обема на всички публикации.

Представените научни публикации - критерии (група показатели) Г формират 275 точки, което представлява преизпълнение на минималните законови изисквания с 37,5 %.

5.2. Качествена оценка на изследователската дейност

Тематично публикациите са в областта на инвестиционния анализ и по-конкретно: борсов анализ (на макро пазарно ниво), анализ на инвестиционната активност, анализ на пазарната ликвидност на макро и микро ниво, оценяване на инвестиционни инструменти, анализ на пазарния риск, прогнозиране на пазарния курс; оценяване на опции и др. в областта на финансовите деривати.

5.2.1. Основен монографичен труд

Монографичният труд на тема „Измерители на борсовата активност – изследване на индикаторите и анализ на пазарния тренд“, Библиотека „Стопански

свят“, бр. 131, 2016, АИ Ценов е в обем от 320 стандартни (227 издателски) страници. Монографията включва: въведение; 5 глави; заключение; ползвана литература на български и английски език, включваща общо 115 източника, от които 26 произведения на кирилица, 61 на латиница и 28 интернет източника; резюме на български език и резюме на английски език.

Монографичният труд е изграден върху **две основни изследователски тези**, които авторът е поставил в аналитична обвързаност и са развити последователно.

Теза първа: *„Познатите методи за анализ на риска и възвръщаемостта от финансовите инструменти, както и инструментариумът на дескриптивната статистика не предоставят достатъчно подходящи методи за пълноценен анализ на информационните борсови индикатори. Анализът на индикаторите на инвестиционната активност на фондовите борси се нуждае и предполага прилагането на допълнителни показатели, специфични за анализ на тяхната променливост, които да позволяват по-задълбочено разкриване на тяхното информационно съдържание.*

Теза втора: *„Борсовите индикатори са носители и на по-глобална за инвестиционното поведение информация, надхвърляща преките текущи данни за съответния аспект от борсовата активност. Тази информация може да бъде разчетена при паралелен анализ на съвкупността от борсови индикатори и тяхното изследване в по-продължителни периоди и с наблюдения с представителни честоти. По такъв начин би могло да се открият сигнали за настъпващи промени в инвестиционното поведение, които имат прогнозно значение за преминаването в различните фази от пазарния цикъл.“*

Научните и научно-приложни приноси в **монографичния труд** се откриват в следните няколко направления:

Първо: извършена е комплексна систематика на измерителите на борсовата активност. Открояват се четири основни категории: индикатори (първични измерители), борсови индекси (популярните ценови информационни инструменти), показатели (аналитични измерители) и технически индикатори (инструмент на прогнозирането в техническия анализ). Дефиниран е обхвата и информационната значимост на всеки от десетките измерители, систематизирани в тези четири категории, с което е поставена възможност за тяхното по-прецизно и пълноценно приложение в анализа на борсовата активност.

Подробната и обхватна систематика на измерителите на борсовата активност има изразен принос за финансовата литература и значимост за инвестиционната практика.

Второ: потвърдена е авторската теза, че познатите методи за анализ на риска и възвръщаемостта от финансовите инструменти, както и инструментариумът на дескриптивната статистика не предоставят достатъчно подходящи модели за пълноценен анализ на информационните борсови индикатори. Показано е, че анализът на индикаторите на инвестиционната активност на фондовите борси предполага и се нуждае от прилагането на допълнителни показатели, специфични за анализ на променливостта на неценови величини.

Трето: в продължение на поставените по-горе научни твърдения е изграден авторски модел за анализ на специфична страна от променливостта на финансовите инструменти и борсови индикатори „честотна променливост“, която не се характеризира с познатите показатели на дескриптивната статистика и класическите показатели за доходност от фундаменталния инвестиционен анализ. Авторският Честотен анализ на променливостта и тренда (ЧАПТ) е съставен от три коефициента: Коефициент на динамика, Коефициент на средната продължителност на еднопосочното движение и Коефициент на преобладаващата тенденция.

Авторският модел - ЧАПТ (Честотен анализ на променливостта и тренда) се характеризира с открояваща оригиналност и приложимост в анализа на риска на пазарните (борсовите) инвестиционни инструменти, като допълва една незасегната в познатите аналитични модели страна от тяхното поведение.

Четвърто, в потвърждение на втората изследователска тезата се доказва „*че борсовите индикатори са носители и на по-глобална за инвестиционното поведение информация, надхвърляща преките текущи данни за съответния аспект от борсовата активност.*“ Подчертава се, че „*тази информация може да бъде разчетена при паралелен анализ на съвкупността от борсови индикатори и тяхното изследване в по-продължителни периоди, и с наблюдения с представителни честоти. По такъв начин би могло да се открият сигнали за настъпващи промени в инвестиционното поведение, които имат прогнозно значение за преминаването в различните фази от пазарния цикъл.*“

Пето: като емпирично потвърждение на втората теза от монографичното изследване са извършени комплексен анализ и характеристика на активността на Българска Фондова Борса за целия предкризисен, кризисен и следкризисен период (2007 – 2014). При изследването на борсовите индекси паралелно с натуралните показатели (търговски обеми и брой сделки) са установени промени в изчислените върху тях коефициенти за честотна променливост в зависимост от различните фази на дългосрочния пазарен тренд. Резултатите за промените на честотните коефициенти през фазите на пазарния тренд надхвърлят по значимост историческия анализ и са носители на прогнозни сигнали.

5.2.2. Съдържателна характеристика и оценка на научните публикации по конкурса извън хабилитационния труд

Научните интереси на кандидата в публикациите извън хабилитационния труд допълват обхватната сфера на финансовите пазари и инвестиционния анализ. В някои статии и студии, последващи издаването на монографията от 2016 г., се задълбочават отделни методологични аспекти и се доразвиват емпирични проучвания в борсовия анализ, анализа на инвестиционните инструменти, прогнозирането на пазарния курс, а други са свързани с финансовите деривати и оценяването на опции.

Конкретните изследователски резултати, имащи характер на научни и научно-приложни постижения, извън хабилитационния труд могат да се резюмират в следните основни направления:

- 1) Прецизиран е терминът „пазарна ликвидност“ на макрониво като допълваща характеристика на борсовата активност. Защишава се тезата, че пазарната ликвидност (на макро ниво – фондова борса) има огромно значение за ефективността на капиталовия пазар, но характеризира различна страна от изследваната посредством ХЕП на Фама. По този начин се оформя ново направление в анализа на фондовите борси – анализ на борсовата активност (БА) и пазарната ликвидност (ПЛ). Борсовата активност и пазарната ликвидност имат ключово значение за жизнеността и кризисната устойчивост на фондовите борси. Анализът на БА и ПЛ показва критични нива за помалките и развиващите се капиталови пазари, както и позволява коректен паралелен анализ на фондови борси с различни мащаби и степен на развитие.
- 2) Въведено е понятието „борсов профил“ и е развита комплексна методика за анализ, като се обосновава необходимостта от паралелно изследване на ценовите и натуралните индикатори за инвестиционна активност и пазарна ликвидност на фондовите борси. Въведени са специализирани показатели и са приложени група авторски коефициенти за анализ на ценовите кризисни загуби, изследвани посредством борсовите индекси, тяхното следкризисно възстановяване и жизнеността на фондовите борси. Поставена е методична основа на комплексен модел за автономен и сравнителен анализ на инвестиционната активност на фондовите борси и тяхната (макропазарна, агрегирана) ликвидност. Аргументирана е авторската теза за подценяваното значение на натуралните индикатори на борсовата активност – борсов обем и брой борсови сделки. Въведени и емпирично приложени са специализирани показатели „коефициент на търговските дни“, „коефициент на търгувания обем“ и др. (основно в студия за източноазиатските фондови борси, E-Journal VFU, 2020)

- 3) Доказана е емпирично авторската теза, че борсовата активност и ценовите кризи не протичат паралелно при капиталови пазари в различен стадий на развитие. Установено е, че инвестиционната активност на основните източноазиатски фондови борси (Токио; Шанхай; Хонконг и Тайван) остава незасегната за разлика от огромния кризисен срив на техните борсови (ценови) индекси и дългогодишния стремеж за тяхното възстановяване. На такова явление – устойчива борсова активност и висока пазарна ликвидност, не могат да се радват много от европейските фондови борси, въпреки че повечето от тях възстановиха много по-бързо нивата на борсовите си индекси след рецесията от 2008 г.
- 4) Дефинира се понятието „инвестиционен профил“ на микрониво (инвестиционен инструмент). При формирането на инвестиционен профил за акции се обособяват два основни компонента: първо - познатият фундаментален анализ, основан на финансовия анализ на дружеството емитент и второ - анализ на пазарния компонент „борсов профил“. Защитавана се тезата, че пазарната ликвидност е ключов компонент на борсовия профил с пряко значение за доходността и риска. Откроява се значението и разликата на тази инвестиционна характеристика от тези на класическата ликвидност на активите и ликвидност на фирмата във фундаменталния анализ.
- 5) Задълбочени са показателите за анализ на пазарната ликвидност на микрониво (инвестиционен инструмент), при което са въведени допълнителни индикатори и са съставени авторски коефициенти. Развита е комплексен модел за оценяване на относителната пазарна ликвидност на борсово търгувани акции, основан на серия специализирани коефициенти, при което заедно със селекцията на познати индикатори се конструират и въвеждат допълнителни показатели с ключово значение за анализа (студия в Икономика-21, 2018). Комплексният инвестиционен профил се допълва с модела на франчизната стойност, която се основава на фундаменталния анализ на акции и прави връзка с тяхната пазарна оценка (студия за инвестиционния профил в E-Journal VFU, 2020). Демонстрирано е формирането на комплексни инвестиционни профили за дружества от четирите индекса на БФБ. (студия в Икономика-21, 2018 и студия за инвестиционния профил в E-Journal VFU, 2020)
- 6) Авторският ЧАПТ (развит подробно в монографията) е доразвит чрез подвижно изчисляване в концептуален модел за прогнозиране на пазарния тренд на финансовите инструменти. Резултатите от неговото емпирично тестване са по-успешни в краткосрочен хоризонт и са съизмерими с тези на най-успешните технически индикатори. (студия в Диалог, 2019) принос с изразена оригиналност и методологична значимост.

- 7) Втората, колективна монография е по идея и под ръководството на доц. Ст. Симеонов. В своя авторски дял той прилага един малко популярен модел за комплексно оценяване на инвестиционни проекти с екологична значимост. Става въпрос за така наречения PESTEL анализ, включващ съвкупна и обхватна оценка на: политическите, екологичните, социални, технологични, икономически и законодателните ефекти при реализацията на инвестиционни проекти. Емпиричната част на изследването доказва ползата от въвеждането на технология за оползотворяване на растителна биомаса в конкретен район за производство на топло и електро енергия. Изследването е значимо и с времето, в което е проведено (2009 – 2011 г.) - когато се откриваха възможности за въвеждане на подобни технологии в българската икономика и възникваха въпросите за тяхната необходимост и ефективност.
- 8) В учебната литература се отличава авторския академичен курс “Финансови деривати” с преподаване на български и английски език, в който са разработени методичен комплекс от оригинални и автентични въпроси, задачи, тестове и казуси в областта на опциите: определянето на тяхната вътрешна стойност, срочната стойност, равновесните точки и нетната стойност на инвеститорска позиция за основните, съставните и комбинираните опционни стратегии. Разработени са автентични модели за изучаване на: конструирането на стандартните опционни контракти; конструкцията и определянето цената и паричните потоци при екзотичните опционни контракти, и др. (Financial Derivatives, 2012 и голяма част от тях представляват развитие на научните достижения от докторската дисертация)

При цялостен хронологичен поглед върху представените научни публикации на доц. Симеонов прави впечатление надграждането и задълбочаването на изследователските въпроси в различните направления на финансовите пазари и инвестиционния мениджмънт. Някои от статиите и студиите на кандидата, както бе посочено по-горе, са в съавторство с по-млади колеги, като във всички от тях ясно е изразен характерният за доц. Симеонов изследователски фокус и неговия научен стил.

Научната и академична дейност на доц. Симеонов е свързана и с неговата ангажираност като *Главен редактор* на академичното издание Годишен алманах „Научни изследвания на докторанти“ от юли 2015 г. и Член на редакционния съвет на Списание „Народностопански архив“ в периода 2011-2012 г.

6. Административна и обществена дейност

След хабилитирането си през 2002 г. *доц. Симеонов* участва в организационния живот на висшето училище с различни управленски и ръководни позиции.

Административни позиции: пет години е ръководител на катедра Финанси и кредит при СА „Д. А. Ценов“ (юни 2007 – май 2012); зам. председател на Контролния съвет на Стопанска Академия „Д. А. Ценов“ 2003-2007 г.; член на Академическия съвет (2016 – 2020); член на Магистърския съвет през целия период на неговото съществуване, и др.

Организатор на кръгли маси и конференции: организатор на ежегодната докторантската научна сесия от 2015 г. до 2019 г. включително; Кръгла маса „Значението на Финансовите деривати в периода на криза“ (ноември 2011) с Участието на БФБ-София АД, Комисия за Финансов Надзор и Централен Депозитар АД; Студентска научна дискусия „Актуални проблеми на публичните финанси в България“ (май 2010) и др. С активното съдействие на доц. Ст. Симеонов са организирани лекции на гостуващи експерти от инвестиционната практика: Анализатори от ИП „Карол“ на тема „Технически анализ“; инвестиционен банкер Гордан Кер за „Стабилността на банковата система в Европа и значението на Еврото“, и др.

7. Професионална ангажираност в практиката извън академичната работа

Председател на комитет по управление на риска при ЗД „Бул Инс“ АД от началото на 2018 г.

Участвал в дискусията за възможностите, необходимостта и пречките за въвеждане на търговия с финансови деривати на Българска фондова борса, съвместно с ръководството на БФБ и международни експерти (преди 2008 г.)

Провежда няколко дневно обучение на тема Финансови деривати за служители на Комисията по финансов надзор.

Участник в конференции на Futures and Options World (световна организация на борсите и институции свързани с финансови деривати) Франкфурт на Майн, Германия (2004 г.) и Варшава, Полша (2008 г.).

Член на Съюза на учените в България.

Член на Настоятелството на Първо Българско Народно Читалище „Еленка и Кирил Д. Аврамови – 1850“ Свищов, от 1999 г.

Член на Съвет по туризъм, Свищов.

8. Съответствие с приносите в научните изследвания с обявените от кандидата (теоретични, методологични и научно-приложни постижения и приноси).

Посочените от кандидата приноси отразяват коректно и обективно най-съществените резултати от научно-изследователската работа и са групирани в две категории, както следва: първо - приноси с научен и научно-приложен характер; и второ - приноси с академично-дидактичен характер.

Отличават се научно-методологичните резултати: задълбочената и обхватна систематика на огромен кръг измерители на борсовата активност, модели в инвестиционния анализ и др.; прецизирането на понятия и функционалната приложимост на различни борсови индикатори; **и най-вече създаването на оригинални модели и множество отделни показатели.** Заедно с това е демонстрирано тяхното емпирично приложение в анализа на борсовата активност, пазарната ликвидност, кризисната устойчивост на фондовите борси и способността им за следкризисно възстановяване, анализа на пазарния риск и инвестиционния профил, и др.

Публикациите на доц. Симеонов както поотделно, така и в своята цялост съдържат значими научни, методологични и практико приложни резултати, които са доказателство за сериозен научен интерес и изследователски способности. Определено доц. Симеонов не е от учените, придържащи се към популярното познание, а от типа изследователи с изразен авторски нюх, към прецизно и задълбочено изучаване на тесните места във финансовата и инвестиционна материя.

9. Характеризиране академичната известност на кандидата (на база на справка за цитиранията на кандидата в публикации на други научни работници).

Разпознаваемостта на доц. Ст. Симеонов като научен изследовател, изразена чрез цитиране на негови публикации надхвърля четирикратно актуалните изисквания на ЗРАС за академичната длъжност „професор“ – **72 бр. цитирания и позовавания, и една рецензия към студия на доц. Симеонов** (без да се включват цитиранията в докторски дисертации). С най-голяма популярност са неговите публикации в сферата на финансовите деривати, които са познати на читателската аудитория от повече години. По-новите изследвани в областта на борсовата активност и инвестиционния анализ също будят научен интерес, въпреки дълбоко специализираната материя.

Студии на доц. Ст. Симеонов са сред най-четените публикации в някои от научните издания на Стопанска Академия през последните години: в „Икономика 21“ на първа и втора позиция са студиите „Формиране на инвестиционен профил за акции, търгувани на Българска фондова борса“ и

„Методика за анализ на тренда в борсовата активност, базирана на индикаторните сигнали и честотната променливост“; на първо място по читателски интерес в Алманах „Научни изследвания“ - „Зависимости между държавния дълг и инвестиционната активност, паралелен анализ на процесите в България и Гърция“.

10. Покриване на минималните наукометрични национални изисквания и изискванията на Правилника на Стопанска академия за публикации и научна дейност за заемане на длъжността „професор“

Обобщение на количествените показатели за *доц. Ст. Симеонов*:

Група показатели	Минимални изисквания (точки)	Резултати на кандидата (точки)
А	50	50
В	100	100
Г	200	275
Д	100	380
Е	100	434
Общо		1239

Заб. Приемам заявеното от кандидата по конкурса за обективно и отговарящо на всички известни ми фактически и научни обстоятелства.

11. Критични бележки и предложения

Под формата на препоръка може да се насочи неговата изследователска продуктивност върху индексирани в SCOPUS / WoS авторски публикации. Допълнително ще представлява интерес и негов самостоятелен професорски авторски курс в учебния план на спец. „Финанси“ в СА „Д. А. Ценов“.

12. Обобщено заключение и становище

Научните резултати в множество от изследванията на *доц. Симеонов* показват изследователска зрялост и сериозна научна оригиналност, резултат от траен интерес към специфични въпроси от борсовия и инвестиционен анализ.

Депозираните научни трудове по конкурса са в достатъчен обем, надвишаващ в пъти изискванията на нормативната уредба. Техните качествени характеристики, безспорна дълбочина на анализа, методическа издържаност, богатство от приноси и широки възможности за приложение в практиката са атестат за наличие на подготвен, мотивиран и научно изграден кандидат по

конкурса. Представените за участие в конкурса материали се оценяват като изцяло позитивна. Намирам изготвената по конкурса документация с доказателства, изяви и справки за напълно отговаряща на нормативните изисквания за заемане на академичната длъжност „професор”. Всичко горепосочено ми позволява да обоснова обобщено заключение, като член на научното жури, негов председател и рецензент, като с пълна убеденост заявявам безусловната си подкрепа и предлагам на останалите колеги от журито да дадем своя положителен вот за присъждане на академичната длъжност „професор” на доц. д-р Стефан Маринов Симеонов с формиране на единно позитивно становище за утвърждаване от Факултетския съвет на факултет „Финанси“ при СА „Д. А. Ценов“.

25.08.2020 / Свищов

Рецензент:

Проф. д-р Андрей Захариев